

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díj:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 -
Negyedévre	1 -

A társulat minden rendű tagjai
a lapot tagdíjaikért kapják.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap szellemi részét illető cikkek a szer-
kesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénz-
tárnoki —, az esetleges reklamációk pedig a
kiadóhivatalnak küldendők.

Magna Hungarorum Domina.

Méltán hasonlítják össze azon szeretetet, melylyel az egyház híveit felkarolja, azon szeretettel, melyet az anya gyermekei iránt érez. Örömben és bánatban együtt osztozik bármely országban lakó fiaival: de azon időtől fogva, midőn a kereszténység bölesője legelőször ringott a magyarok közt egészen napjainkig, különös gonddal örökdi a mi nemzetünk fölött.

Az az egyház, mely az első lyoni zsinaton (1245) könnyeket hullatott azon pusztítás fölött, melyet a mongol csordák véghez vittek hazánkban és a rázúduló legsúlyosabb csapások közé számította azt; az az egyház, melynek leghűbb fiai a mohácsi síkon a magyar érdekekért ontották véréüket, s mely a szívek belsejéig ható fájdalmat érzett a nemzet bukása fölött: az az egyház részt vesz most örömlükben is, s az ezeréves magyar hazát oly kitüntetésben részesíti, melyet egyetlen ország sem képes felmutatni.

Nincs e földön nemzet, mely nevét a Mária tiszteletére szentelt ünnepek közt feltalálhatná, nincs mely az Isten Anyját úgy tisztelhetné, mint Nagyasszonyát és kiváló pártfogóját. Valóban a buzgó és vallásos hazafiak szívdobogását, legbensőbb óhaját leste el a mi szerető anyánk, midőn alkalmat adott arra, hogy a kiváló áhitattal megtartatni szokott Mária ünnepek koszorúját ezen gyönyörű virággal egészítsük ki. Mert ez az ünnep a legméltóbb kifejezője azon kiváló kegyelemnek, melyet az ég Királynéja e sokat szenvedett hazával századokon át éreztetett; s annak a rajongó szeretetnek, melylyel a nemzet apraja-nagyja az ő Nagyasszonyát, oly állandó buzgalommal övezte körül.

Midőn szent István a kereszténység virágos kertjét magyar földre ültette át, ezen kert gondozására a boldogságos Szűz Máriát kérte fel, Máriának ajánlotta ez országot, az ő különös oltalma és védő szárnya alá helyezte azt és így lőn Mária Magyarország védőasszonya: Patrona regni Hungariae. A nagy király vallásos kegyeletét és az istenanya iránt való kiváló tiszteletét bizonyítja, hogy az ő tiszteletére emeltette a székesfejérvári bazilikát. Januárt Boldog asszony havának, augusztust Kisasszony hónapjának nevezte el, s a legtöbb templomot az ő nevére szenteltet fel.

Másik szent királyunk, László, nevezi először Magyarországot Mária királyságának: Regnum Marianum-nak s az ő korából származó pénzekben látható legelőször a szent Szűz képe ezen felirattal: Patrona Hungariae.

Az Arpád házból származó királyaink egész korszakán át lépten-nyomon találkozunk a Mária tisztelet kiválóbb és szembetűnőbb jeleivel. Máriát úrnőnknek, az országot Mária örökségének írják és buzgó királyaink leányaikat a Mária névre kereszteltetik. A koronázás jelvényein az ő képét találjuk, pénzeinket a jelen század közepéig az ő alakja díszíti. Hány községünk vette nevét Máriától, vagy valamely ünnepétől? Nézzétek a megyék, városok és családok címereit, melyek a szent Szűzet ábrázolják! Hét ősi és öt újabb egyházmegye, 62 apátság vallotta és vallja az Istenanyát védőasszonyának. És ki tudná elsorolni és előszámolni az oltárképeket, melyek őt ábrázolják, a harangokat, melyek béces hazánkban századokon át az ő tiszteletét zengették és zengik napjainkban is!

A szent koronával együtt a Mária tisztelet is átszállott az Anjoukra, kik közül különösen Nagy Lajosnak mély buzgósága ragyog felénk, mint egy tündöklő csillag. És ki tudná megfelelő szavakkal

ecsetelni a nagy Hunyadiak Mária iránt való tisztelét és hálás ragzkodását?

Ha a királyok, ha a nemzet vezetői és nagyjai ily lelkes buzgósággal tisztelték az ég Királynéját, mit mondjunk a népről, a magyarok millióiról? Ezeknél a szt. Szűz tisztelete annyira összeforr a nemzeti érzellemmel, hogy magyarnak sem tartották azt, ki Máriát kizárólag nem tisztelte. A pásztor botján, a földműves az ekeszarván tartotta a szt. olvasót, a munkás Máriához felsóhajtva végező munkáját, s nem volt ház, hol bármely szerény alakban Mária képe meg nem lett volna s a hol, az ő tisztelére a rózsafüzért ábitatosan nem imádkozták volna.

A vallási és politikai megoszlás szomorú korszakában azért énekelnek így :

Írtd ki, édes Anyánk, az eretnekséget,
Magyar nemzetedből a hitetlenséget.
Hogy mint Isten anyját régen tisztelének
Ugy minden magyarok most is dicsérjenek.

Láthatjuk tehát, hogy azon időtől kezdve, midőn a magyarok közt a kereszténység legelső szívdbbanaása történt, egészen napjainkig hazánkban az Isten anyja mindig kiváló tiszteletben részesült.

Mária ezen fiai bizalmat és gyermeki ragzkodást soha sem hagyta jutalmazatlannal, mint erről hazánk történelmének lapjai tanuskodnak. Diadalról diadalra segítette a zászlót, melyre hátából az ő képét bimezték.

Győzelemre segítette a kezét, s e kéz a kard markolata mellett a szent olvasót viselte. Ki tudná elősorolni hányszor ment a magyar: Mária segits! Jézus segits! kiáltással a harcok tűzébe s hányszor tért babérkoszorúzottan vissza abból?

Mária vitte diadalra a rabló pogány kunok és más betörő népek ellen a magyar zászlót, ő állott őrt századokon át a törökkel szemben, ő küzdött a Hunyadiak soraiban, s midőn a nemzet büne nagyobb volt, semhogy az igazságos Isten ostarát feltartóztathatta volna, ő emelte ki bukásaiból a nemzetet, ő támasztotta fel halottaiból az országot, és állította vissza e hazát újra a régi biztos alapokra.

Azon számos eseményből, hol a Mária segítségé nyilvánvaló, csaknem kézzelfogható volt, legyen elég csak egyre mutatni rá, azon legelső esata sorsára, melyet a magyar a törökkel vívott. Ez pedig Nagy Lajos uralkodása alatt 1365-ben történt.

A törökök ez előtt csak kilenc évvel léptek át Európába, csakhamar kezükbe kerítették Drinápolyt, áthatoltak a Balkánon és Sziszmánt, a bolgárok hatalmas cáriját kiszorítván birodalmából, Magyarországnak s vele a katolikus vallásnak igen veszedelmes szomszédjává lettek. Lajos a nagy veszélyről értesülvén, gyorsan felkészült, s rövid idő alatt az Aldunánál termett. A magyarok sokkal kevesebben voltak, mint ellenségei, s hozzájárult, hogy a hosszas menetben elbágyadtak és kimerültek, míg a török katonaság helyben volt, továbbá sokkal edzettebb és gyakorlottabb volt mint a miénk. Midőn ezeket a kémek a haditanácsba hírül vitték, habólis fogta el a vezéretet, s maga a király sem döntött, hanem határozatát másnap reggel kívánta tudtul

adni. A királyt nagy nyugtalanúság fogta el, nemcsak a ballott hírek miatt, hanem azért is, mert kedvelt Mária képét, melyet állandóan mellén viselt, véletlenül otthob feledte. Mindig arra gondolt, hogyan szerezhetné ő azt most meg, mert az a kép meg volt szentelve, ennek áldásait gyakran tapasztalta, élte legfontosabb pillanataiban mindig vele volt és a kit ez ábrázolt arra gondolva, határozott a döntő ügyekben.

Ily aggodalmak és nyugtalan érzelmek közt szenderült el a király, s ime álmában megjelent a szent Szűz, kitartásra buzdította, segítségét ígerte s biztosította hogy az ellenségen fényes diadalt fog aratni. És hogy az egészet ne tekintse pusztá álomnak, átnyújtotta neki ugyanazon képet, mely után oly régóta és oly epedve ábitozott. A király álmából felriadva mellén találá a képet, s vezéreit összegyűjtvén előadá a történeteket, melyeknek híre oly lelkesedést öntött a vitézekbe, hogy a török sereg fölött igen fényes diadalt arattak. Ennek emlékére emelte buzgó királyunk Mária-Zelben azon fényes templomot, mely századokon át hirdette a nagy király mély vallásosságát és Mária iránt érzett hálás tisztelétét.

Ne csodálkozzunk azon, hogy a török világ sanyaruságai között a magyarság gyakran gondolt a legelső találkozóra, gyakran tölték meg könnyekkel szeméi, midőn azon győzelmek jutottak eszébe, melyeket Mária segítségével oly gyakran vívott ki fölöttük. Azóta is gyakran kereste fel kisebb-nagyobb csoportban a zelli kegyhelyet, s megvizsgálódva, egy szebb és jobb jövő reményével eltelve távozott el onnan, mert élő volt benne a hit: Mária segít.

Valóban meg is könnyüült a szerencsétlen hazán és felemelte azt, de újra jöttek zivatáros idők, újra beborult az ég a sokat szenvedett nemzet fölött.

A legutolsó nagy csapás után, mely 1849-ben a világszi katasztrófánál érte a hazát és nemzetet, valljon ennek fiai hova fordultak? 1857-ben a szomorú elnyomatás legkeserveesebb napjaiban rázta fel a csüggedő nemzetet a magyar Sion ormáról az esztergomi érsek buzdító szava, ki a nagymária-zelli bucsunjáró körmenetre szólítá fel a hívőket. Igen sokan csoportosultak a szent zászlók alá s negyven-ezer éger gyertya ugyan annyi magyar kezében hirdeté a kilenc millió katolikusnak buzgóságát, reményét és epedését egy szebb jövő után. A sötét tájér bércek beteltek az ének zokogó hangjaival:

Boldog Asszony anyánk! Régi nagy Patronánk,
Nagy inségen lévén, így szólít meg hazánk:
Magyarországról romlott hazánkról
Ne felejtsézzél el, szegény magyarokról.

Felhangzott az ének az ő szent Flához is: Aldd meg országunkat, mi magyar hazánkat! Vezéreljed jó r a a mi királyunkat! S csak a Mindenhatónál van feljegyezve, hogy Mária közbenjárása mennyiben működött közre abban hogy Isten számunkra kedvezőbb helyzetet teremtsen; csak ő szent Fölsége tudhatja, hogy az a nagy szeretet, melylyel az ég Királynéja hazánk iránt viseltetik, mennyiben olvasztá fel az uralkodó szíve körül azon jeget, mely királyt és nemzetet eddig oly ridegen választott el egymástól.

Tehát csak a mély hála és az igazi szeretet érzelmei törhetnek elő szívünkben azon hatalmas Nagya s s z o n y iránt, ki hazát és nemzetet megvédett a veszélytől, s a ki mint alázatosan reméljük megoltalmaz ezután is és elhárítja

fejünk felül a csapást, bármely irányból fenyegetessen is az, csak az ő buzgó gyermekei legyünk.

Csiky Miklós.

Párbajosdi a modern egyetemeken.

(A Quartalschrift 1896. évi III. füzeté után.)
(Vége.)

Ezen fejtegetés után vessünk még egy tekintetet arra az eredményre, melyet az 1890. aug. 9-iki pápai rendelet mostanáig elért. Önkényt értetődik, hogy kiváló jelentősége volt a német főiskolákban a kath. egyesületek fejlesztésére és irányására. A már akkor fennálló katolikus körök jogosultsága a legmagasabb egyházi tényezőtől mintegy jóváhagyó módon ismerődött el. Az intézkedés megtétele egyuttal elégtétel volt a vallásos alapon álló egyesületek alapítóinak. Ok helyes ösztönre, még a döntés kibocsátása előtt számították szabályzataikból a párbajosdit és ezzel megmutatták, hogy ösztöneik igazi kath. talajból sarjadt. Nyilvánvaló, hogy a kath. deákegyesületeknek ezen közletlen elismerése azok számbeli gyarapodására is a legnagyobb fontosságú volt. Mióta Rómában a párbajosdiról írték, azóta a legszelesebb körben javulásnak indult a helyzet. Lassanként mindinkább tért hódít az a meggyőződés, bár néhol, fájdalom, alig észrevehetőleg, hogy a deákpárbaj erkölestelenség, a szív elvadulása és egyházi fenyték alatt álló büntetett: a katolikus ifjúnak épen lelkiismereti meggyőződéséből kerülnie kell azon körök, a melyekben a tagok szabálytalan bűnre kötelezettek. A katolikus határokon túl nem kevésbé felváltak indulva „a pápának a studentek jogaiba való beleavatkozásán.” Jogbitorlásnak tartották, hogy a római pontifex oly ügyekbe ártja magát, melyek nem tartoznak rá.

Még a törvények és az állami rend őrei is állást foglaltak a párbajosdi mellett. A deákegyesületekben rá sem beditve az egyház itéletére vidáman tovább páholódtak.

2. De csodálatosképen úgy látszik, hogy azon idő óta a társulatokban több holmi nem „pászol”. A cöseni szövetségi gyűlésen 1894-ben megbeszélésként „a főiskolai egyesületek (Corps) számbelileg kimutatható hanyatlását.” Ugyanott a hanyatlás okait is kutatták. „Nem titkolták, hogy, „más” okok is hatottak pl. a nagy pénzkidás, de végre joggal emelték ki, hogy a visszas helyzet legfőbb okai: az újabb vivó mód és deákpárbaj mostani megítélése. Ne kutassuk a más okokat, és tegyük fel, hogy csupán az újabb vivó mód a hanyatlás oka. Mit mondanak az egyesületek belső életéről? Steller titkos igazságügyi tanácsos a mai deákpárbajról azt tartja, hogy „üres formalitásokba” sülyedt. Ennek következtében a ki nem elégitó hiányos párbaj miatt a gyalázatosan kivül az egyeseket egy időre kizárták, a mi által az egyesek és társulatok becsületessége alább szállt, sokan pedig becsületükben csorbát szenvedtek. Ezért gyakran hallani, hogy buzgó törzstagok fiaikat nem engedik az egyesületekbe. Schwelter a párbajoknak az egyesületi életre ható károságát sem hallgatja el. A tagok kényszerülvök, hogy minden párbajt bírálólag megbeszéljenek. „Egészen emberi dolog”, folytatja ő, „hogy ekkor némelyik saját ügyességét jobban feltüntetendő, tagtársai vivásával élveledik. Ily módon a barátság — melynek épen tagtársak között meg kell lennie — a legnagyobb ellensége, a bizalmatlanság belopódzott az egyesületi életbe és a nélkül, hogy sokat mondana az ember,

állithatni, hogy a becsület eltiprása (Ehrabschnederei) jött divatba. Így nyilatkoznak a régi tagok.

3. Még szomorúbb az a kép, mely „a mostani párbaj hanyatlásáról irt müncheni jelentésből” látható. Határozottan meg kell jegyezni, hogy az utóbbi években a müncheni deákok egyesületi életét általában a legvirágzóbbnak mondták. „Egy esomó tisztességes fiatal embert minden évben megválni látunk a német egyesületektől. Az atyák fiaikat visszatartják stb.”

„Igy az egyesületnek ellenségei lesznek.

Igy a gyümölcs pompásan érik, de nem a mi fáinkon.” A müncheni jelentés aztán élesen kikel a gyakori párbajozás ellen. Szemeszterenként minden tényleges tagnak mintegy négy párbajt kell vivnia, négy szemeszter alatt tehát hozzávetőleg 12—15 öt. Ez közepes vagy gyenge vivókra több a soknál és a legrosszabb jelentőség. Ennél fogva nem lehet azt az állítást megcáfolni, hogy az oly gyakran ismételt és többnyire jelentékeny veresvészt a még egészen ki nem fejlett, talán örököl: vagy más bajjal bíró ifjú emberre a legkárosabb hatású. A párbaj és szájkosar közötti állandó váltakozás kizár minden vidámságot, érthető tehát, hogy nagyon sokan hamar beleünnak a párbajosdiba, a kik azelőtt bizonyos idealizmussal álltak szolgálatába. A jelentés továbbá kiemeli, hogy a vivó helyiségekben való állandó heveréssel sok idő fecsérelődik el, melyet bizonyára jobban is fel lehetett volna használni. Ebben a javulás még nehezebb, mint a vivás módjának tekintetében.

A jelentés egész elégikusan záródik be: „A korszemével szemben nem küzdhetünk. Ha elveink azzal nem egyeznek meg, akkor alá kell merülnünk. Mindazonáltal a becsületnek és a férfiaságnak elvei egy hamar remélhetőleg sok idő fecsérelődik el, melyet bizonyára jobban is fel lehetett volna használni. Ebben a javulás még nehezebb, mint a vivás módjának tekintetében.

A jelentés egész elégikusan záródik be: „A korszemével szemben nem küzdhetünk. Ha elveink azzal nem egyeznek meg, akkor alá kell merülnünk. Mindazonáltal a becsületnek és a férfiaságnak elvei egy hamar remélhetőleg sok idő fecsérelődik el, melyet bizonyára jobban is fel lehetett volna használni. Ebben a javulás még nehezebb, mint a vivás módjának tekintetében.

A jelentés egész elégikusan záródik be: „A korszemével szemben nem küzdhetünk. Ha elveink azzal nem egyeznek meg, akkor alá kell merülnünk. Mindazonáltal a becsületnek és a férfiaságnak elvei egy hamar remélhetőleg sok idő fecsérelődik el, melyet bizonyára jobban is fel lehetett volna használni. Ebben a javulás még nehezebb, mint a vivás módjának tekintetében.

A jelentés egész elégikusan záródik be: „A korszemével szemben nem küzdhetünk. Ha elveink azzal nem egyeznek meg, akkor alá kell merülnünk. Mindazonáltal a becsületnek és a férfiaságnak elvei egy hamar remélhetőleg sok idő fecsérelődik el, melyet bizonyára jobban is fel lehetett volna használni. Ebben a javulás még nehezebb, mint a vivás módjának tekintetében.

Ford. M.

Üti karcolatok.

(Folytatás)

VI.

Következett a szobám megtekintése. Kettős szoba volt Roszszalólag intettem. Hívták rögtön a házi hivatal vezetőjét, hogy jöjjon, mert az új vendégnek valami nem tetszik. Mondottam neki, hogy én csak egyes szobában tudok aludni. Kijelölt aztán egy más egyes elegáns szobát és mélyen meghajva magát eltávozott. Kisebbszerű mosdás után menni akartam egy kis feketét meginni s aztán a város megtekintéséhez látni. A folyosón többen voltak a házi cselédség azon tagjai közül, kiknek hivatása a szobákat tisztán tartani. Feléjük intettem tehát, hogy valamilyen jöjjon és adjon holmi felvilágosítást. A bátrabb, és talán idősebb is azonnal gyorsan jött és az ott különösen divatos kecses testhajtással és fejbiccentéssel köszöntött. Kérdeztem: tőle németül, hogy a szalódnak van-e kávéháza? mi a városban most a legnevezetesebb? a szobám kulcsát ott hagy-

jam-e vagy magammal vigyem vagy a bureau-ban letegyem. O úgy tett mint én megelőzőleg. Bámult és hallgatott. Aztán pedig illedelmeseu intett, hogy menjek utána. Én mentem utána, gondolván, hogy kérdésem szerint holmit meg akar mutatni. És csakugyan mutatott egy ajtót, mely számozatlan volt.

Ekkor láttam már világosan, hogy itt németül egy szót sem tudnak. Lementem a bureaubába beírni a nevemet. A könyvvezetőnek megelőzőleg németül szólottam volt és megértett. Azért most is németül szóltam neki egyszersmind kijelentve, hogy én morvául nem tudok beszélni. Ekkor ő is németül kezdett beszélni, de szláv szavakat vegyített belé. Mikor a beírás után megtudta, hogy magyar vagyok, arca elváltozott, a különben igen vig és finom fellépésű ember komor lett, és megsugta, hogy ő Kassán katonáskodott és szereti a magyarokat titokban, de a többi morvák nem szeretik. Kérdésekre megmutatta, hogy merre van a kávéház és kert. Én a folyosóról egy kisebb szobán keresztül a kertbe láttam, és ezen irányban oda is akartam menni. De utánam kiáltott egy nő, hogy „zakarna, zakarna!” Ekkor látam hogy előttem, fölül van egy vas rostély, mely elválasztott a kertől, alul pedig a jégverem, mely szinte keblébe fogadott. Vissztertem tehát, és látom, hogy a nő egy ajtót mutat. Bementem és ott volt a kávéház. Majd bevezetett a kertbe. Egy szót se szólottak németül. Egy pincér tudott valamit németül, de azt is rosszul. Ez is csak kényszerűségből beszélt velem németül. Itt aztán rájöttem, hogy ők a kávéházat zakarnának nevezik, s azért kiáltották nekem, hogy itt a zakarna. Ideig még mindig finomak és előzékenyek voltak. Aig telt el azonban néhány perc a kelnerék, kelnernök és vendégek kezdettek magukban zúgni, morogni és majdnem vérben forgó mérges szemekkel megvetőleg reám tekintgetűi. En csodálkoztam a dolgon, mert belépéskor tisztességesen köszöntem, ruhám rendben és tiszta volt. Illedelmesen viseltem magamat, stb. Hát mi lehet az oka mindezeknek? A magyar egyházpolitika! sügta nekem valami szellem. Megvallom, hogy egy kissé megszeppentem. De rögtön vizasztaltam magamat azzal, hogy én oajusztalan vagyok, s így Bánffy Dezsővel nem téveszthetnek össze. Azonkívül arra is számítottam, hogy az itteniek jó katolikuskok évén, csak megismerik bennem a papot és megkímélnek, és a vendéglő reommejára is adnak valamit. De ezzel szemben állott az a tény, hogy az ifju csehek pártjához tartozó sok úr és úrfi volt itt Prágából, persze biciklivel, s azok előtt a magyar még kevésbbé kedves valami. De még sem történt baj, csak annyi, hogy a fekete kávé is magyar gyűlölő lévén, semmiképpen sem akart nálam nyugodt lenni banem más hajlék után kívánczolt. En pedig fizettem és szabad levegőre kívánczoltam. A pincér a trinkgeldet megvetőleg ott hagyta. No, mondom, ez szép dolog! En menekülök idegen földre, nehogy valamelyik néppárti gyűlésen megszámllják a gyenge oldalbordáimat, vagy rajtam próbálják meg titkát a meg nem csirkézett tojásoknak, avagy velem szembe gyakorolják éretlen fickók stilgyakorlataikat és ime egy jámbor nép országának középpontjában, idegen helyen, kicsibe mulik, hogy meg nem linbelnek Tisza és Bánffy miatt! Ha valami biztos és szabad helyre jutok hirtelen, hol senki sincsen és nem hallja, mit mondok, biz én elrebegetem volna Tiszára, Bánffyra et consortes egy kacs-

karingós kálomista miatyáukat, hogy annál biztosabban üdvözüljenek, de a város közepén még sem tartottam illendőnek. Örvendettem különben, hogy a szabad ég alá juthattam hol nem tudta senki, hogy magyar vagyok. Séta irányomat is folytonosan változtattam, nehogy valamiképpen megtudják, hogy honnan való vagyok. Még a Spielbergre is fölmentem. Ezen van a régi vár. Itt katonák laknak. Láttam, hogy sokan bementek a legfelsőbb udvarba is, bongan percek mulva tértek vissza. En is bementem. De szinte a fővárdán elfogtak. Azt mondták, hogy takarodjam el onnan. Ha nem egyéb, ezek is megsejtették, hogy magyar vagyok. A vár alatt, köröskörül nagyon szép sétányok vannak. Egy francia nevű polgármester szerezte meg a várhegy oldalán az illetékes hatóságtól és alakította át sétányokká. A nap minden szakában lehet itt sétálni jó árnyék alatt. Ez a hegy a város közepén fekszik és így a sétányok kiszögellő részeiből nagyon szép kilátás van a városra és vidékre. A város különben nagyon régi a mese szerint. Azon időben mikor még óriások uralkottak a földön, egy nagy sárkány lakott ama vár helyén egy szikla barlangban. Ez a népet erősen zsarolta. Minden héten egy szüz leányt követelt. Azonkívül a mezők vetéseit letarolta és a barmokat elnyelte. Végre a jó szellem megsokalta a dolgot, és küldött egy cseh vitézt, ki a fegyverrel meg nem győzhető szörnyeteket két kezével megragadta és oly erővel vágta a földhöz, hogy az hét öl nyire süllyedt a földbe, összetörték minden csontjai, és kiadta paráját. A nap éppen lemenőben volt ekkor, de annyira elkámt a rettenetes küzdelmen, hogy útját elfelejtette, és sok időbe került míg ismét a helyes utat megtalálta. Innen származott a régi kalendáriumok sok hibája, sőt ennek eredménye a sok napfogyatkozás is. A sárkány most is ott fekszik a völgy mélyébe, mely a vár nyugati részén látható és vibaros időben erősen nyög. A cseh vitéz azután a nép segítségével várat épített, a népet védette és annak előkelőit vára közelébe telepítette, kik aztán Brünn városának ősalapítói lettek. Akármint áll a dolog, tény az, hogy Brünnen Zsigmond magyar király 14-19 dec. 27-én a cseh rendekkel országgyűlést tartott, és ezután Brünn törtenelmileg is már többször szerepel. 1868 szept. 26-án pedig itt kimondják a morvák országgyűlésileg, hogy ők csehországtól teljesen függetlenek.

Brünn jelenleg életre való gyárvaros, úgy látszik jó módú, van néhány szép utcája és nagy városias palotája, s több iskolája, főtemploma szép és terjedelmes, góth stílusban építve renaissance motívumokkal. A fő oltár tiszta góth stílusban van készítve, a mellék oltárok pedig renaissance bau. Népe erős, egészséges és mondhatni szép. Benéztem több gyárba és dolgozó szobába, de rút, csenevész alakot keveset láttam.

(Folyt. köv.)

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

— **Püspök Urunk Ő Nagyméltóságának segesvári útja.** A hit isteni ilhete vallásos érzelmekben gazdagon nyilvánult Segesvárt f. hó 3. 4. 5. napján, melyeken a táutorihatalan ragaszkodás és mindent átható szeretet

övezte a szt. Lélek-Isten fölkeztét Lönbart Ferenc püspök Urunk Ő nagyméltóságában. A hódolateljes tisztelet, alázat és hűség karöltve igyekezett meggyőzni az egyházaért és hazájáért fáradhatatlanul munkálkodó agg Főpásztort, lelkes ovációkat rendezve Erdély nagy Püspökének, ki e hó 3-án a délutáni vonattal érkezett meg a csinos város indóházához unokaöccsére Lönbart Nándor, Tamási Aron oldalkanonkja, Butyka Sándor titkárja, Vass Albert theologiai tanár és Csányi Károly műépítész kíséretében. Fogadtatása hivatalos színezetű volt, illő a következő napok nagy és fönneséges ténykedéseibez, mint a minő nagyrészbzen a segesváriak összegyűjtött filléreiből felépült új templom és gyönyörű főoltár szentelése és a szt. Lélek kegyelmének kiosztása vala a bérmálás szentségében.

Az indóháznál ott volt csaknem az egész város intelligenciája vallás és nemzetiség nélküli zöme élén az egyháztanács elnöke Weisz József plebános, szt. széki ülnök, Hesz algondnok a Ferenc József rend lovagja és Kedves pénzügyi igazgató, mint az egyháztanács jegyzője. Miután Ő Excellentiáját ékes szavakban üdvözölték, melyeket a Főpásztor kegyesen fogadott, négyes fogatban hosszú kocsi-sor által kísérve érkezett az új templommal szemben felállított diszkapuz keresztül a plébánia lakba, hol rövid szünet után atyai jósággal és főpásztori magas kegygyel fogadta a tisztelgőket, kiknek mindenikébez atyai jó szívből leereszkedéssel intézett szívet megnyerő és lelket átható szavakat. Majd a vacsora következett, mely alatt Weisz plebános meleg szavakban mondott köszönetet a Főpásztornak, hogy a me-részségnek is nagy obajuk Ő kegyelmessége megérkezése által megvalósult. Vacsora után az esthomály beálltakor fákllyás meuetet rendeztek Ő nagyméltósága tiszteletére, a mikor a plébánia ablaka előtt Kedves igazgató fényesen jól sikerült beszédben tolmácsolta a hitközség halálját Ő kegyelmességének azon jóságos fáradozásáért, melyek köszönheti a segesvári új templom létét e millenárius esztendőben. Ere a Főpásztor mintegy 10 percig tartott válaszában lelkesítő szavakban fejtegette az igazi vallásosság és törhetetlen bazafiság leg-szentebb eszméit atyai jóindulatáról biztosítva a segesvári buzgó híveket: ez után a tisztelgés e napra véget ért. Ekkor ki-ki nyugalomra vonult kijelölt szállásán, melyet dicséretre méltó előzékenységgel és meglepő kényelemmel bocsátottak Ő nagyméltósága környezetének számára. Reggel a tiszta, felbőltlen kék ég is mint egy emelvi kívánta a nap jelentőségét. Fél tíz órakor vette kezdetét a templom és oltárszentelési hosszú és nagyon fárasztó, de megható jelenetekben gazdag szertartás, melynek végeztével, mielőtt a Főpásztor a most konzekrált oltáron bemutatta az újszövetség áldozatát. Weisz plebános beszélt szíve egész teljével, lelke egész melegével magyarul, azután németül arról, mi célja az Isten házának. Szent beszéd után Ő Excellentiája teljes segédlettel celebrált, mely alatt Násztori helybeli kántor-tanító és a műkedvelők, kik közül különösen kiemelendő Roth J. kisasszony szöloja, lelketemelő énekeket zengettek.

A szent tenykedés után 2 órakor vette kezdetét a „Csillag“ vendéglőben a 140 terítékű banquet, melyen a fe-lekezetek képviselői is jelen voltak. A pohárköszöntők so-rát Tamási oldalkanonok kezdette meg, éltetni kívánván a legalkotmányosabb királyt dicsőségesen uralkodó felséges urunk I. Ferenc József személyében. Ezután L. Hesz egy

jllantást vetvén a segesvári r. k. plebánia multjára, élteti Püspök urunk Ő nagyméltóságát, Kedves a r. k. Status igaz-gatótanácsát, Fejér felköszönti a főgondnokot br. Apont. Avedik az alispánt, az alispán az egyháztanácsot, Weisz a kegyelmes Főpásztor úr kíséretében levő papokat. Sok talp-raesett dietio volt, melyeket ezúttal hagyhatunk.

Másnap már reggel 9 órakor megkezdette kegyelmes Főpásztorunk a színtén igen fáradságos nagy munkát közöl-vén a bérmálás szentségében 210-el a szt. Lélek kegyelmét, melynek erejével képesek legyenek hittüket bátran vallani és életüket a test, a világ és sátán minden kísértetei között annak szt. szabályai szerint intézni. A Főpásztor szent mi-séje után, mint a megelőző napon a helybeli plebános lé-pett a szöszékre a nála már megszokott módon intve, buz-dítva a megbérmálandókat, hogy üdvözítő hittünk gyözhe-tetlen bajnokai legyenek, minden ker. créaynek s különösen a hit, remény és szeretetnek példányai és a kegyelemosztó szt. Lélek méltó templomai. A lelket emelő szt. ténykedés d. n. 1 óra felé ért véget. Ez után a Főpásztor az egyhá-ztanács bucsu- és köszönő tisztelgésért fogadta, mely után még többen mutatták be hódoló tiszteletüket az egyházfő előtt.

Következett a 40 terítékű ebéd a plebános vendégsze-rető asztalánál, s 5 óra felé jött az idő, hogy testileg elhagyja a Főpásztor kedvelt segesvári híveit. Az indóházhoz vonulás ép oly díszes volt, mint az érkezéskor. Az állomásnál Se-gesvár aprója nagyja csoportosult, hogy még látbassák ne-hány percig a jó Atyát, kinek arcán valódi szívjószág ömlik el s ki nekik anyai lelki vigaszt és örömet nyújtott. A kegyelmes úr a vonat kocsijába ülven, ballani lehetett: „bár csak kinézne, hogy még egyszer látbassuk.“ Csengetnek, de a csengést elbémította a szünni nem akaró „éljen“, melynek sokszoros ismétlése között a vonat tova robogott, s a Fő-pásztor kíséretével este 9 órakor érkezett székhelyére, hála Istennek, dacára a fáradságos két napi munkának, jó egész-ségben.

Mi, kik tanúi valánk e napok nagy eseményeinek, örömmel gondolunk vissza azokra, s szívünk mélyéből ki-vánjuk, hogy a terjedelmes erdélyegyházmegye holdogítására, az egyház és haza javának elomozdítására az apostoli buzgó-ság, lankadatlan Főpásztor az élet Úra még sokáig tartsa meg.

Ego.

Jegyzőkönyv.

(Vége.)

XIII. Tárgyalás alá vettek a segélyezés iránti folyamod-ványok. Beérkezett összesen 195. Kifogásoltatott 52. Maradt jogosult folyamodó: 143 Egyenkint 20 trtnyi segélyben részesül 112 folyamodó, s ekképen a XI. pontban kiutalt 2240 frt kimerítettett.

A segélykiosztásnál a kellőleg tel nem szerelt s az egyházmegyei hatóság utján vagy a kitűzött batáridön túl beérkező folyamodványok figyelembe nem vettek.

A segélyezettnek névszerint a következők:

Esztergom főegyh. : Buzna János korossi, özv. Dualszky Károlyné nahácsi, Farnadi István darnói, Feigler Lipót galgóczi, Kanka Endre tardosi, Mozsáry János aranyosmaróthi, Petricsek József dághi, Pillarik Ferenc bozóki, Schulcz Pál bontbessenyödi.

Besztercebánya egyhm. : Gerlei Nándor feketeblaghi

Hummel Ignác háji, Peterecz Ignác garamrévai, Podhorszky Flóris turócszentgyörgyi.

Eger főegyh. : Bartók János sz. domonkosi, Baumgartner Ignác dévaványai, Kárpó György felsőnyárádi, Kiszely Bertalan sáti, Malyáta Ignác sályi, özv. Nagy Jánosné adácsi, özv. Póta Antalné dormándházi, Rokosinyi Antal nyírlugosi, Wuncsb Ferenc, adácsi, özv. Pintér Jánosné aldebrői.

Eperjes egyhm. : Andrásko József hrabovesiki, özv. Hadobay Agostonné kőjtői, Jurascsik János ressei, Koses András sznaki, Krenyitzky Mihály szobosi, Krough Ede kamjonkai, Masznik János izbugyabélai, Nevezky István mezőlaborei, Oszlaczky András lukói, Szaffka Vazul abodi, Szakmáry András szlovinkai, Zsatkovics András homonnarot kitői, Zsatkovics Mihály boksai.

Erdély egyhm. : Ambrus Ferenc futásfalvi, Baka Antal kerelő-sztpáli, Benedek Béniam harasztosi, Pál Sándor szőkefalvi, Petres József jobbágyteleki, Vitos Menyhiért tövisi, György András hatolykai.

Győr egyhm. : Pákozdi Mihály győrnádorvárosi.

Kalocsa főegyh. : Knöllér Jakab zombori, Tumbász Lázár pestszisztváni.

Kassa egyhm. : Hankó János ináncsi Kálnay Lajos kenyécsi, Tabatskó János tarkeői, Szlavk János gáboltói, Talarovics Endre magyartjakabfalvi, Sesavni Imre plavineai, Villim József, szinyei, Mihályi László garadni.

Nyitra egyhm. : Bartha Pál kisugyicsi, Gaál Jámor úreghi, Jancsina Zenó bronyistyei, Klecsó János ribényi, Kraichely Ferenc alsószűcsi, Nagy József csapori, Strba Ignác nyitrazsambokréthi, Jancsina Agoston kisjeszeneci.

Nagyvárad (lat. szert.) egyhm. : Özv. Egely Mártonné volt tanszázantói, Grunner Győző tótteleki.

Nagyvárad (gör. szert.) egyhm. : Gaza Vazul petei, Gróza Tivadár nántúti, Kósa János esanatosi, Márkus Sándor sztt. lázari, Molnár János álmosdi, Papp Mihály felsődernai, Varjú György nagyváradai.

Pécs egyház. : Bafi István simontornyai, özv. Hay Boldizsárné volt himesházai, Király Károly tesényi, Krapp Ferenc mnesü, Pintér György tótkeszi, Trapp Boldizsár németmárokai.

Rozsnyó egyhm. : Bolhai Ferenc magyarbégmegyi, Czimmermann Rajmund szomolnokbutai, özv. Grommer Elekné volt helpai, Kalmár Géza vilkei, Kovácsik Nándor bárnai.

Szamosújvár (gör. szert.) egyhm. : Özv. Avram Illésné volt kusályi.

Szepes egyhm. : Dvorszki Agoston liptónemethpesei, Hagovszky József vikartói, Jancsó János almási, Jónás Károly gnezdai, Kaleta Máté bobrói, Klapács András kolbachi, Mudry József kolecsónemessáni, Mudry Nándor pálmalfalvi, Radeckzy Ferenc Bukovinapodskláni, Riezinger Gyusztáv szepesótfalvi.

Szombathely egyhm. : Horváth Endre kissomiyói, Horváth József sorkipolányi, Horváth Károly kocsai, László János neki, Magyar László felsőpatyi, Rozsonits József bogáti, Schifter Ferenc szentgyörgyvölgyi, Baumgartner János sárvári, Kalina Károlyi kisszombályi, Martinesák Ignác újvároskai, Prenner Imre hárszpatkai.

Vác egyhm. : Szőke Ferenc jászberényi.

Veszprém egyhm. : Kisfaludy Ferenc sándi, özv. Müller

Ferenéné volt bolhói, Rosta György gyepükijáni, özv. Stettner Józsefné takácsii, Szabó Mihály marcaltoi, özv. Tarnóczy Ferenéné csurgói, Tézely János kislódi.

A megszavazott segély rendes bélyeggel ellátott nyugtára Esztergombau az elnökkel felvehető.

Mindazon segélyösszegek, melyek dec. 31-ig fel nem vétettek, az alap javára visszatartatnak.

A közgyűlésen panaszképen felemlítették, hogy a gyűlés határozatairól némely tanító vagy éppen nem, vagy csak a legutolsó időben nyer értesítést s így a segélyalap előnyeitől elesik. Ugyanazért mely tisztelettel felkértem az egyházmegyei hatóságok, hogy a jegyzőkönyvet lehetőleg egész terjedelmében, de a saját egyházmegyéjükből segélyezett tanítók és ösztöndíjasok névsorát különösen az egyházmegyei körlevelemben közölni kegyeskedjenek, minthogy az illetők más úton értesítve nem lesznek.

Felszólíttatnak továbbá a segélyezettek, hogy a nyugta beküldése alkalmával zavarok elkerülése végett tisztán írják ki a lakóhelyet és az utolsó postát.

XIV. Az egeri főráptalan képviselője jelenti, hogy főt. Salczér Sándor bátai plébános az alap javára 10 forintot lefizetett. Részére a múlt évi közgyűlés IX. pontja értelmében partoló tagsági oklevél fog kiállítatni.

XV. A bizottság elhatározta a jegyzőkönyvet egész terjedelmében megküldeni a kath. lapok szerkesztősegeinek.

XVI. A bizottság mélt. Begovesevich c. püspök úr indítványára az elnök iránt érzett hálás elismerését és köszönetét fejezi ki azon önfeláldozó működésért, melylyel a nagy fáradtsággal járó elnöki tisztelet az egyesület javára és előnyére érvényesíti.

Elnök a bizottsági tagok szíves és türelme; közreműködéséért köszönetet mondván s több tárgy nem lévén, a gyűlést déli 12 órakor bezárja.

Kelt mint fent.

Dr. Roszival István, Schubert István,
Esztergom főszék-segélyházi apátkanonok; a bizottság jegyzője.
a bizottság elnöke.

I R O D A L O M.

* A „katholikus hitvédelmi folyóirat“ szeptemberi 9-ik füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Jövők e hazábau. Irta: Ernst Sándor 2. Vasárnapi munkaszünet és a népjólét. Irta: Palissa Antal. 3. A középiskolai ifjuság szemle. Irta: Keményfy K. Dániel. 4. La Salette nagy titka. Irta: Dr. Krammer György. 5. Os Budavár. Irta: Onokrotalusz 6. Megtértek esarnoka. Schouwaloff Gergely gróf Kazacsay Arpádtól. 7. Protestáns Szemle. Szentesen kidobolták, hogy a stólat kárpotolják. — „Ne higgy neki!“ vagy a prot. tolerancia. (Részlet a „Szab. Sajtó“ tableauból) Onokrotalusztól. 8. Irodalom. Scottus — Adjutus Secundus: Elmélkedések papok számára. Ism: T. Pelikán Kr. — Spilmann — Perényi I. A woxindoni csodavirág. Ism: Tóvári. — Kovács Károly. Történetek. Rajzok. Elbeszélések. Ism: Onokrotalusz. — Tóth M.: Lelki kalauz az élet keskeny ösvényén. Ism: T. Pelikán Kr. 9. Vegyesek. 10. Saverny Róbert vagy a kereszt-hadak keleten. Magyarítja T. Pelikán Kr. Egy iv kath. regény. Ötödikív. Szíves figyelmébe ajánljuk a kath. olvasó közönségnek e vállalatot annál inkább, mert legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik. Előfizetési ára egész évre 4 ft. Megrendelhető: a szerkesztőségben Pozsony, ferencieknél.

*** Hítségoklatti Folyóirat.** Szerkeszti és kiadja: Urbán Juvenális, sz. ferenczrendi theol. tanár. XII. füzet, hetedik évfolyam. Október 1895—96. Megjelenik minden hó 1-én évenként 12 füzetben, összesen mintegy 52 ivnyi terjedelemmel. Egy évfolyam 4 prt (8 korona) vagy 16 sacrum. Tartalom. I. Vasárnapokra. 1. Pünkösöd után XXI. vasárnapra. Az Isten könyörtelen nélkül bünteti a könyörtelen szívű embert, a könyörtelen szívét pedig megjutalmazza. Urbán Juvenálistól (folyt.) 2. Pünkösöd után XXII. vasárnapra. A lopás, csalás és uszoráról. Vargha József dorosmai segéd-lelkésztől. 3. Pünkösöd után XXIII. vasárnapra. (Lásd „Minden szentek ünnepe”) 4. Pünkösöd után XXIV. vasárnapra. Hogyan lesz az ártatlanból bűnös és mi lesz beüőle azután? Kudelka Gellért szent ferenczrendi kiérd. kormánytanácsostól. 5. Pünkösöd után XXV. vasárnapra. Boldogok, a kik az egyház hajójában evezhetnek. Karcecz Alajos szent ferenczrendi rendfőnöktől. 6. Pünkösöd után XXVI. vasárnapra. 1. Az utolsó ítéletet szükségessé teszi az isteni igazságosság kiszolgáltatása; 2. a jámborosra az utolsó ítélet végtelen boldogság napja. Vargha József dorosmai segéd-lelkésztől. II. Szentek ünnepeire. 1. Minden szentek ünnepeire. (Pünkösöd után XXIII. vasárnap.) A mennyország örömeiről. Bartha István csanádegyházmegyei áldozó paptól. 2. Szent Katalin szüz és vértanú ünnepeire. Szent Katalin életéből merített tanulságok. Brett Gyula b. kereszturi plébánosnál. III. Alkal makra. 1. Katonái esküttelre. Az eskütről. Karcecz Alajos szent ferenczrendi rendfőnöktől. 2. Halottak estéjére. A feltámasztásról. Violet Gyula tarcali segéd-lelkésztől.

*** Armenia** magyar-örmény havi szemle 9 füzete. Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Szongott Kristóf. Tartalom: Hollósy Simon festőművész (képpel.) Szongott Kristóftól. Nem felejteledek. — Záhira költeménye. — Simay Gergelytől. Khorenei Mózes. I. — Dr Molnár Antaltól. A hegyek kultusza az örmények néphitében. — Dr. Herrmann Antaltól. Örmény történelmi és néprajzi szemle. — Sz. K. től. Szép Ará. Tragédia öt felvonásban. I. — Márton Dávidtől. Örmény gyermek bölcsődalai. — Franciából fordította Bánai Blanka. Új emberek. — „Magyar Hirlap“ után. Az örményországi inségek érdekében. Kisebb közlemények. Valódi főpap. Keleti egyház. Irodalom és művészet. Örmény szimű. Sallak Róza művei. Szolnok-Dobokamegye tanügyi monographiája. Maradandó emlék.

* Megjelent művek: „**Tanítások**“ Máté 28, 19. kat. hítségoklatti és hitoktatási folyóirat augusztusi füzete Megjelenik minden hónap 1-én, négy iven. Szerkesztő: Végh Kálmán, Heves-csányi lelkész. Főmunkatársak: Bognár Adám székesfővárosi polgáriskolai hitoktató. Gerely József, székesfővárosi hitoktató. Buday Gerő, zombori főgymnasiai hittanár. Ara egész évre 4 prt. 50 kr.; félévre 2 prt 25 kr.; negyedévre 1 prt. 15 kr. Egyes füzet 40 kr. A 8 ik füzet tartalma: I. Hazánk a Föld kerekége. 1. — 896—1896. . . Isten, Áldd Meg A Magyar! II. Ertekezések. 2. Az elemi népiskolák hittankönyveinek kérdése, Gerely József 3. A katolikus hittanárak országos gyűlése: a) Dr Bognár István, elnöki megnyitó beszéde, b) Vaszary Kolos, hercegprimás üdvözlő beszéde, c) Dr. Fibiger Sándor, előadása: A vallástanítás fontossága és helye a középiskolában Dr. Mázy, Pokorny javaslata; d) Dr. Mázy Engelbert előadása: A hittanárak képzése, Dr. Bognár Dr. Walter javaslata; e) Bu-

day Gerő előadása: A vallástanárak állása és anyagi helyzete, f) Pokorny Emanuel előadása: A vallástanítás rendszere, Végh Kálmán javaslata; g) Szentkirályi Zsigmond előadása: A vallástanítás középiskolai könyvei, h) Bécsey Márton javaslata, i) Komárik István, Poór János javaslata, j) Kalocsay Alán, Végh Kálmán, Dr. Bognár István javaslata, k) Betejezés III. rovat elmaradt.) V. Irodalom. 4. Dr. Párvy: Szt. István napi beszéd. Scheffmayer-Farkas: Vitázó Katekizmus. Ertesítők Egri ciszt., Esztergomi bencés, Egri angolkisasszonyok. Angerbauer! A ker. kath. hit- és erkölcsstan történetekben és példákban. Pelicán Kr. A lelkész titka.

— **Ferenczi Károlytól** megjelent: **A gyergyó-szentmiklósi r. kath. iskolák története.** (8 1—34 l.) Ebben a szerző a legrégebb nyomoktól fogva a milleniumi évig ismerteti a nevezett nagyközség iskoláit. Ertekezése elején az egész Gyergyóra vonatkozólag a mult századi viszonyokat illető érdekes adatokkal ismerteti meg. Így többek között a tanítók kezdetleges képzésére, fizetésére és a tanulók számára vonatkozólag igazít el. Azután vázolja ama küzdelmeket, melyeken az iskola ügye abban a népes nagy községben keresztül ment, míg mostani virágzó állapotára jutott. Miúndesetre elismerés illel meg íróját, a kifejtett buzgóságért. Szolgáljon e füzetke másoknak is buzdításul a hasonló irányban megkísérleendő munkásságra!

*** Felhívás megrendelése.** Ecce Sacerdos Magnus. Vegyeskarra, orgona vagy harmonium kísérettel. Irt: Kontor Elek. Zalka János, győri m. püspök úr ő nagyméltóságának áldozópapi jubeliuma alkalmára irt, s Ruschek Antal győr-nagyvárosi esperesplebános urnak: Győr jubiláris püspöki című dicsőművéhez csatolt zeneműnek külön kiadására ajánlom ezennel a m. t. érdeklődők szíves figyelmébe. Az Ecce Sacerdos, vegyeskarra, egyszerű orgonakísérettel, ünnepi alkalmakkor templomban, vagy iskolai bangversenyekben nagyobb nehézség nélkül is jutalmazó sikerrel előadható egyházi zenemű. A partitúra ára szerzőnél, bérmentesen; 50 krajcar, a négy szolámé: 30 kr. együtt: 75 kr. Bolti ára: partitúra 80 kr. a szolámok 40 kr. Megrendelhető szerzőnél (Budapest, VII. Dobányutca 47.). Rózsavölgyi és Tarsa zeneműkereskedésében Budapesten, vagy bármely bazaar könyv- és zeneműkereskedés útján. Kontor Elek.

— **A ker. családanyak könyve.** E mű tartalmát Dupanloup, orleansi püspökek a ker. nő, különbözően a ker. családanya méltóságáról és hivatásáról értekező szent beszédei képezik. A nagy főpap e beszédeiben, melyekről ő Szentsége is elismerőleg nyilatkozik, kiterjeszti figyelmét a női hivatás minden ágára. A ker. hit boldogító fényének és áldásainak, szerinte a családuyából kell kiindulnia, az egész családot megszentelni s a jobb jövőt előkészítenie. Ez alapeszme, mely az egész beszéd sorozaton végigvonul, teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy e mű magyar kiadását nem kis lelki haszonnal fogják olvasni azok, a kiknek száma van. — Midőn a művelt női közönség figyelmét e könyvre felhívjuk, tán fölösleges is említenünk, hogy e beszédgyűjteményben a főt. lelkeskedő papság is igen becses segédkönyvet nyer a nők tanításához és lelki kalauzolásához; ezen felül alkalmi, különösen a jegyesek megáldásakor mondatni szokott beszédeibe és könyvben bő és változatos anyagot talál; mert a beszédek egyrésze a házasság szentségének, a családi életnek s a ker. nevelésnek tüzetes tárgyalásával foglalkozik. — Ara a 25 ivre terjedő könyvnek füzve és bérmentesen szállítva, 1 prt 20 kr. (vagy négy, esetleg három int.) Megrendelhető Szatmáron a kiadónál, Aihen Mátyás, gymn. igazgatónál.

* **Borromaeus.** Kath. hitazonoklati havi folyóirat, Szerkeszti és kiadja Nagy Antal, győri szentszéki ülnök, zsinati vizsgáló, ó-szónyi plébános, a Szent István-Társulat irodalmi s tudományos osztályának tagja. Tartalom: 1. Pünkösöd után XIX. vasárnapra: Akik elkárhoznak, maguk nem akarunk üdvözülni. Horváth Lajos, győr-újvárosi plébános. 2. Pünkösöd után XX. vasárnapra: Jézus irtalma halálunk óráján. Haubner Ferenc, megyesi plébános. Példa a vasárnapi szentbeszédhez. 3. Pünkösöd után XXI. vasárnapra: A pokorról. Mészáros Kalmán, szilli káplán. 4. Pünkösöd után XXII. vasárnapra: Az Isten adópénzéről. Nagy Antal szerkesztőtől. Példák a vasárnapi szentbeszédhez. Alkalmiak: 5. Élő-Rózsafüzér-Társulat megalakulási ünnepélyére (együttel szent Olvasó ünnepére): A szentolvasó-imádság szép, hasznos és boldogító voltáról. Dr. Molnár Ignác, győri teológiai tanártól. 6. Toronykereszt megáldási ünnepélyére: Jézus megaláztatása, Jézus felmagasztaltatása, Jézus keresztjének dicsősége. Gerebenics Sándor, győri püspöki szertartótól. Adalékok az alkalmi szentbeszédhez. 7. Intelmek katonák fölésketére alkalmára: I. Az eskü, ha kellő föltételek mellett történik, Istennek tetsző vallásos cselekvény. Mohl Antal, győri székesegyh. apátkanonok, belvárosi plébános. — II. Hővidebb intelem a katonai eskü jelentőségéről. Szeghény József, komáromi tábori káplán. 8. Keresztény tanítások: VI. A bérmlás szentségéről. (Előkészítő oktatások bérmlásra Folytatás. Nagy Antal, szerkesztőtől. A győregyházmegyei hatóság engedélyével. Előfizetési ár: egészévre 4 frt.—Skorona.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az erd. róm. kath. irodalmi társulat választmánya** 1896. október 12-én déli után 4 órakor a „Szerkesztőség” helyiségében ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az **elnökség.**

— **Milleniumi ajándék.** Küküllökeménfalvi születésű, jelenben Pozsonyban lakó Lukács Mózes esendőterdes a napokban rokoni látogatására hazajövén, a község tanköteles gyermekei számára tankönyv és tanszerek beszerzése céljából az ezredik év emlékére 500 ftos alapítványt tett a helyi lelkész kezébe; mely alapítvány kamatjövödelmének a tanszerek fedezéséből fennmaradó része tőkésítendő és szükség esetén iskola építésére is fordítható. Ezen hazafias és a közoktatás céljából hozott áldozat nem szorul ugyan dícséretre, de mégis elismeréssel tartozunk aózdni a nemes lelkű alapítónak a nyilvánosság terén is, annál is inkább, mert 44 évi katonai szolgálat alatt is híven megőrizte lelkének vallásos buzgalmét. Küküllő-Keménfalván, 1896. szept. 27-én Balázs Ignác, lelkész.

— **Pályázat.** A magas kir. kinstár kegyurasága alatt álló oláblápo-bányai (Szolnok-Dobokam.) róm. kath. kántortanító és tanítónői állásokra pályázat hirdetik. A kántortanító évi fizetése 300 frt, tüzifa illetmény 32 frt. kántori teendők végzéseért 37 frt 80 kr. iskolai fűtés, takarításra 25 frt és tisztességes lakás. A tanítónő fizetése 300 frt, tüzifa illetmény 32 frt, iskolafűtés, takarításra 25 frt és tisztességes lakás. Pályázhatnak tanítóképezdét végzett, de még nem okleveles kántortanító és kántortanítójelöltek is, ha az oklevél egy év alatti utólagos megszerzésére magukat kötelezik. A szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványok f. év november hó 5-ig Bárány Lukács főespereshez Szamosújvár (Szolnok Doboka-m.) küldendők.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: **Pál Antal.**

Szerkesztőtársak: **Bálinth György, Péter János dr., Vass Albert, Zlamál Ágoston.**

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomtatóban Gyulafehérvárt.

— **Pályázat.** A gelencei róm. kath. hitközségben kántortanítói állomás áthelyezés következtében üresedésbe jövén, erre f. évi okt. 24-ig terjedő határidővel ezennel pályázat hirdetetik. Ezen állomás évi javadalma: 1) természetben lakás külön udvarral, a segéd kántortanítóval együtt használandó gazdasági épületekkel s 686 \square öl veteményes gyümölcsös kerttel; 2) 1 hold 1278 \square öl szántó és 478 \square öl kaszáló, melyek minden évben használhatók, haszonélvezeti értéke 30 frt. 3) 87 kalongya (26 kévés) ősz és 88 kalongya tavasz, 11 véka elegyes molnár kepe, pénzértéke 268 frt. 60 kr. 4) oszporából 25 frt 71 kr. 5) 56 vonatás kemény tüzifa pénzértéke 56 frt. 6) Stola jövedelem mintegy 50 frt. 7) A szt. miszealapítványnak kamataiból 5 frt. 94 kr. 8) Egy tanterem fűtési átalányából fennmarad 14 frt. összesen 450 frt. 25 kr. Kötelessége a kántori teendőkön kívül egyik tanterem tanulóinak önálló oktatása. Pályázni öbajtók kellően felszerelt folyamodványokat a fentkített határidőig a gelencei róm. kath. plébánia bivataltól nyújtás be; személyesen próbára megjelenők előnyben részesülnek. Gelence (Háromszék megyében, posta helyben) 1896. szeptember 8-án tartott ülésből Csiby Tamás, plébános. Lukács Gergely jegyző. Cseh Imre, gondnok.

— **Pályázat.** A parajdi róm. kath. kinstári kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Járandóságai: 1. A m. kir. kinstártól havi előleges részletekben 126 frt. 2. Allamsegély 113 frt 3. Buza járandóság készpénzben kifizetve 64 frt 40 kr. 3. Tüzifa pénz 53 frt 46 kr. 5. oszpora a nivektől 40 frt. 6. Stola 20 frt. 7. Tandíjból átlag 25 frt. 8. Kaszáló jövedelem legkevesebb 40 frt. 9. Fakepe 8 terü, ára 8 frt. 10. Szentmise alapítványból 67 kr. 11. Természetben lakás, mely áll 3 szoba, pitvarból, sütőkemencével, pince külön fedél alatt; jó karban álló gazdasági épületek, terjedelmes gyümölcsös és veteményes kert. 12. Ezen kívül a szabályzerű só járandóság és az iskolafűtésre 20 méter (5 öl) hasábos búkkfa természetben helybe szállítva, s ennek felvágatására 6 frt. a m. kir. sóhivatali pénztárából. Kötelességei: A kántori és osztaltn iskolában, a tanítói teendők pontos végzése. Továbbá tartozik az iskola fűtése, tisztán és rendben tartásáról, vagy cseledje, vagy más alkalmas személy által gondoskodni. Ezen állomás előnye még az is, hogy a kántoritó nyugdíjazás esetén, mint a m. kir. sóbányahivatal köztelékébe tartozó személy, e címen is külön nyugdíjt kap, tehát ő és hátramaradtója kettős nyugdíjt fog élvezni. Pályázni kívánó kántoritó Püspök urunk 6 Nagyméltóságához címzett és 50 kros bélyeggel ellátott és szabályszerien felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 1-ig a rk. lelkészi bivataltól adhatják be. Parajdon, 1896. október 6-án. Bartos Dénes rk. lelkész.

— **Pályázat.** A köszvényesi róm. kath. tanítói állomásra október hó 31 ikéig terjedő határidővel pályázat hirdetetik. Jövedelme: a község pénztárából 130 frt. A „Bakó-féle” 200 ftos alapítvány kamatja; jelenleg 16 frt. Allamsegély 250 frt. 2 öl kemény tüzifa. 2 szobából és egy kamrából álló lakás s 250 \square öl jó kert. Teendői: a kezdők és I–II vegyes osztályok vezetése. A tanköteles fiugyermekeknek a testgyakorlatban oktatása és szükség esetén a kántori teendőkben segédkezés és az isteni tisztelet alatt a rendre felügyelet. A pályázók a szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványokat alattirt iskolaszéki elnökből tartoznak beadni. Köszvényesen, 1896. okt. 4-én Maros-Tordamegye u. p. Deményháza. Pap Tamás lelkész, elnök.